

Ojczysty - dodaj do ulubionych / Ciekawostki językowe

GOŚCINIEC

il. Paweł Jaroński

„Rycerz jakiś stepowy stanął tu wśród dziedzińca i przywozi GOŚCIŃCA: cztery tatarskie głowy” – pisze Juliusz Słowacki w „Zawiszy Czarnym”, dramacie z 1845 r. GOŚCINIEC w znaczeniu ‘podarek przywieziony z podróży’ (niekoniecznie tak szokujący jak u Słowackiego) jest równie stare jak dwa pozostałe znaczenia tego słowa: GOŚCINIEC to bowiem także ‘zajazd przydrożny, gospoda, karczma’ (w takiej postaci do dziś występuje często jako składnik nazw własnych zajazdów, barów i restauracji) oraz ‘szeroka droga wiejska’. W ostatnim znaczeniu GOŚCINIEC kojarzy się ze starą bitą drogą, wysadzaną kocimi łbami, ocienioną szpalerem lipowym, dębowym lub akacjowym albo z piaszczystą, zakurzoną drogą gruntową, prowadzącą przez pola, łąki i zagajniki, a czasem wzdłuż ogłowionych, rosochatych wierzb z wypróchniałymi dziuplami, w których kryją się leśne liche. To oczywiście tylko skojarzenia, a nie cechy definicyjne GOŚCIŃCA – słowa równie starego jak tradycyjna staropolska gościnność.